بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

پاسخنامه

دهم انسانی

ترنج بوک
تلاشی در مسیر موفقیت

۱۵ آبان ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ – بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	دانیال آرکیش، آروین حسینی، حمیدرضا رستم‌نژاد، نیما رضایی، مسعود عباسی، زانیار محمدی
علوم و فنون ادبی	سعید جعفری، محمدعلی دولت‌خواهی، علی صیدانلو، ابوالفضل عباس‌زاده، فاطمه عبدالوند، سعید کرمی
جامعه‌شناسی	راضیه ابراهیمی‌نژاد، محمدمهدی جغتایی، عباس خدادادی، زهرا سعیدی، فرهاد منوچهری
عربی، زبان قرآن	حسین جعفری‌نژاد، هیمن زندی، محمدرضا سوری، محمدفرحان فخاریان، امیرعلی فردین، زهرا قصری، مرتضی کاظم‌شیرودی، رضا مهدی‌زاده
تاریخ	راضیه ابراهیمی‌نژاد، یوسف پوربافرانی، عباس خدادادی، فاطمه عزیزی، امیرحسین کاروین، مهدی یوسف‌زاده
جغرافیای ایران	علیرضا آزادی‌زاده، راضیه ابراهیمی‌نژاد، یوسف پوربافرانی، عباس خدادادی، فاطمه عزیزی، امیرحسین کاروین، مهدی یوسف‌زاده
منطق	مهسا احمدی، هادی حاجی‌زاده، محمد رضایی‌بقا، طهورا ره‌انجام، خدیجه نورزاده، مهدی یعقوبی
اقتصاد	محمدمهدی جغتایی، آیدا رحیمی، سارا شریفی، علی صیدی، احسان عالی‌نژاد، آرش کتاب‌فروش‌بدری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر و مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار	آروین حسینی	محمد بحیرایی، عرشیا محمدی، محیا مالکی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی، امیرمحمد علی‌پور
علوم و فنون ادبی	ابوالفضل عباس‌زاده	الهام محمدی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، مهدیه ملاصالحی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی، ریحانه سیفی، ابوالفضل پورحسینی	سجاد حقیقی‌پور	سیدمجتبی رضازاده
عربی، زبان قرآن	علی رضی	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، آوا جعفری، حنانه شعبانی	لیلا ایزدی	مسلم احمدنژاد، مهدی یعقوبیان، امیررضا علیزاده
تاریخ	فاطمه عزیزی	امیرمحمد حسنی، طاها سواری، مهدیه ملاصالحی	سجاد حقیقی‌پور	ـــــ
جغرافیای ایران	زهرا دامیار	طاها سواری	سجاد حقیقی‌پور	ـــــ
منطق	مرضیه محمدی	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، آوا جعفری، هادی حاجی‌زاده	سوگند بیگلری	محمدحسین صادق‌پور
اقتصاد	آفرین ساجدی	سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور	سید مجتبی رضازاده

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	**زهرا دامیار**
مسئول دفترچه	**مهدیه ملاصالحی**
مستندسازی	**مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی‌پور**
حروف‌چین و صفحه‌آرا	**زهرا تاجیک**
ناظر چاپ	**سوران نعیمی**

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینهٔ «۳» *(آروین حسینی)*

به کمک اتحاد جمله مشترک ریشه‌های معادلهٔ درجهٔ دوم را به‌دست می‌آوریم:

$$x^۲-۶x-۱۶=۰\Rightarrow(x-۸)(x+۲)=۰$$

$$\Rightarrow\begin{cases}x+۲=۰\Rightarrow x=-۲\\x-۸=۰\Rightarrow x=۸\end{cases}$$

ریشهٔ کوچک‌تر معادله $x=-۲$ است.

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، مشابه کار در کلاس، صفحهٔ ۲۱)

۲- گزینهٔ «۱» *(آروین حسینی)*

ریشه‌های معادلهٔ درجهٔ دوم $x=۳$ و $x=-۷$ است، پس:

$$a(x+۷)(x-۳)=۰\Rightarrow a(x^۲+۴x-۲۱)=۰$$

با توجه به گزینه‌ها $a=۱$ است، پس:

$$x^۲+۴x-۲۱=۰$$

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، مشابه سؤال ۳ تمرین، صفحهٔ ۲۱)

۳- گزینهٔ «۲» *(زانیار محمدی)*

برای حل معادلهٔ درجهٔ دوم به فرم $\square^۲=○^۲$ با استفاده از روش ریشه‌گیری به‌صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$○^۲=\square^۲\Rightarrow○=\pm\square$$

$$۴(۳x-۲)^۲=۹(x-۱)^۲\Rightarrow\begin{cases}۲(۳x-۲)=۳(x-۱)\\\Rightarrow ۶x-۴=۳x-۳\\\Rightarrow ۳x=۱\Rightarrow x=\frac{۱}{۳}\\۲(۳x-۲)=-۳(x-۱)\\\Rightarrow ۶x-۴=-۳x+۳\\\Rightarrow ۹x=۷\Rightarrow x=\frac{۷}{۹}\end{cases}$$

نسبت ریشه‌ها $=\frac{\frac{۱}{۳}}{\frac{۷}{۹}}=\frac{۳}{۷}$ یا $\frac{\frac{۷}{۹}}{\frac{۱}{۳}}=\frac{۷}{۳}$

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، صفحهٔ ۲۰)

۴- گزینهٔ «۴» *(مسعود عباسی)*

$$۲x^۲-۴x-۳=۰\xrightarrow{\div ۲}x^۲-۲x-\frac{۳}{۲}=۰$$

$$\Rightarrow x^۲-۲x=\frac{۳}{۲}$$

حال ضریب x را نصف و سپس به توان ۲ می‌رسانیم:

$$(-\frac{۲}{۲})^۲=۱$$

به طرفین معادله عدد ۱ را اضافه می‌کنیم:

$$x^۲-۲x+۱=\frac{۳}{۲}+۱\Rightarrow(x-۱)^۲=\frac{۵}{۲}$$

بنابراین: $a=-۱\ ,\ b=\frac{۵}{۲}$

$$\Rightarrow a+b=-۱+\frac{۵}{۲}=\frac{۳}{۲}$$

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، صفحهٔ ۲۳)

۵- گزینهٔ «۳» *(زانیار محمدی)*

ابتدا معادله را به‌صورت $ax^۲+bx+c=۰$ می‌نویسیم و سپس برای حل معادله از روش کلی دلتا استفاده می‌کنیم:

$$x(x-۱)=۱\Rightarrow x^۲-x-۱=۰$$

$$\Delta=۱+۴=۵\xrightarrow{x_۱,x_۲=\frac{-b\pm\sqrt{\Delta}}{۲a}}x_۱,x_۲=\frac{۱\pm\sqrt{۵}}{۲}$$

$$\frac{a+\sqrt{b}}{c}=\frac{۱+\sqrt{۵}}{۲}\Rightarrow\begin{cases}a=۱\\b=۵\\c=۲\end{cases}\Rightarrow a+b+c=۸$$

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

ترنج بوک
تو مسیر موفقیت

۶- گزینهٔ «۴» *(نیما رضایی)*

$x=-۲$ ریشه است، پس در معادله صدق می‌کند:

$$(-۲)^۲+a(-۲)+a-۷=۰\Rightarrow ۴-۲a+a-۷=۰\Rightarrow a=-۳$$

در نتیجه معادله به‌صورت $x^۲-۳x-۱۰=۰$ است و داریم:

$$x^۲-۳x-۱۰=۰\Rightarrow (x+۲)(x-۵)=۰\Rightarrow \begin{cases} x=-۲ \\ x=۵ \end{cases}$$

در آخر خواستهٔ مسئله برابر است با:

$$۵-(-۳)=۵+۳=۸$$

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، مشابه سؤال ۳ تمرین، صفحهٔ ۳۲)

۷- گزینهٔ «۲» *(دانیال آرکیش)*

اگر قرار باشد، معادلهٔ درجهٔ دوم $ax^۲+bx+c=۰$ دارای دو ریشهٔ قرینه باشد، باید مجموع ریشه‌ها یعنی $-\frac{b}{a}$ برابر صفر و $\Delta>۰$ باشد:

$$۲x^۲+(m-۳)x-۷=۰\Rightarrow \frac{-b}{a}=۰\Rightarrow \frac{-(m-۳)}{۲}=۰$$

$$\Rightarrow m-۳=۰\Rightarrow m=۳$$

تذکر: چون $a.c<۰$ است، $\Delta>۰$ است.

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۲)

۸- گزینهٔ «۴» *(حمیدرضا رستم‌نژاد)*

برای این‌که معادلهٔ درجهٔ دوم ریشهٔ حقیقی نداشته باشد، باید $\Delta<۰$ باشد، پس:

$$\Delta=b^۲-۴ac<۰\Rightarrow (-۴)^۲-۴(۱)(m)<۰$$

$$\Rightarrow ۱۶-۴m<۰\Rightarrow ۴m>۱۶\Rightarrow m>۴$$

با توجه به گزینه‌ها مقدار $m=۵$ قابل قبول است.

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۹- گزینهٔ «۳» *(نیما رضایی)*

ابتدا جواب‌های معادله را با روش کلی دلتا به‌دست می‌آوریم:

$$\Delta=(-۴)^۲-۴(۱)(a)=۱۶-۴a$$

$$x_۱>x_۲\Rightarrow \begin{cases} x_۱=\frac{۴+\sqrt{۱۶-۴a}}{۲}=\frac{۴+۲\sqrt{۴-a}}{۲}=۲+\sqrt{۴-a} \\ x_۲=\frac{۴-\sqrt{۱۶-۴a}}{۲}=\frac{۴-۲\sqrt{۴-a}}{۲}=۲-\sqrt{۴-a} \end{cases}$$

حالا برای محاسبهٔ مقدار a می‌توان نوشت:

$$۲x_۱-x_۲=۵\Rightarrow ۴+۲\sqrt{۴-a}-۲+\sqrt{۴-a}=۵$$

$$\Rightarrow ۳\sqrt{۴-a}=۳\Rightarrow \sqrt{۴-a}=۱\Rightarrow ۴-a=۱\Rightarrow a=۳$$

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۲)

۱۰- گزینهٔ «۳» *(آروین حسینی)*

ابتدا مساحت هر دو شکل را حساب کرده، سپس برابر هم قرار می‌دهیم:

$$\text{مساحت مثلث}=\frac{(۳x-۳)(۲x)}{۲}=۳x^۲-۳x$$

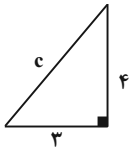
$$\text{مساحت مستطیل}=(۲x-۲)(x+۱)=۲x^۲-۲$$

$$\Rightarrow ۳x^۲-۳x=۲x^۲-۲\Rightarrow x^۲-۳x+۲=۰$$

$$\Rightarrow (x-۲)(x-۱)=۰\Rightarrow x=۲, x=۱$$

$x=۱$ قابل قبول نیست، چون طول اضلاع نمی‌تواند صفر یا منفی باشد.

به ازای $x=۲$ در مثلث قائم‌الزاویه داریم:

$$\xrightarrow{\text{قضیهٔ فیثاغورس}} c^۲=۴^۲+۳^۲\Rightarrow c^۲=۲۵\xrightarrow{c>۰} c=۵$$

پس محیط مثلث برابر $۵+۴+۳=۱۲$ است و گزینهٔ «۳» صحیح است.

(حل معادلهٔ درجهٔ ۲ و کاربردها، صفحهٔ ۳۲)

تلاشی درمسیرموفقیت

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینهٔ «۳» *(علی صیدانلو)*

بررسی عبارات:

الف) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر «عاطفه» است.

ب) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن سبب کشف «لحن» می‌شود.

ج) «وزن» ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.

(موسیقی شعر، متن کتاب درسی، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۲- گزینهٔ «۴» *(سعید جعفری)*

وزن و آهنگ گزینهٔ «۴»، «آرام» و «ملایم» است.

سایر ابیات، وزن و آهنگ «تند» و «ضربی» دارند.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۳- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عبدالوند)*

وزن تند و ضربی و بیانگر حس طرب و شادی است.

بررسی وزن و آهنگ سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: برای بیان حس غم مناسب است.

گزینهٔ «۳»: آهسته است و بیانگر حس شادی نیست.

گزینهٔ «۴»: برای بیان دلاوری و حماسه مناسب است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴- گزینهٔ «۳» *(ابوالفضل عباس‌زاده)*

بیت گزینهٔ «۳» حس و حالی ناراحت و اندوهگینانه با بیانی حسرت‌وار دارد. در حالی که در بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» مفاهیم مثبت و شاد در اوزانی نشاط‌آور سروده شده‌اند.

(موسیقی شعر، مثال کتاب درسی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۵- گزینهٔ «۱» *(سعید کرمی)*

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: وزن تند و ضربی دارد که مناسب محتوای شاد است؛ اما مضمون این بیت، غمناک است.

گزینهٔ «۲»: آهنگ تند و ضربی است؛ محتوا نیز شاد است.

گزینهٔ «۳»: آهنگ تند و ضربی است؛ محتوا نیز شاد و طرب‌انگیز است.

گزینهٔ «۴»: آهنگ آرام و ملایم است؛ محتوا نیز غمگین و اندوهناک است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۶- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عبدالوند)*

وزن بیت، تند و ضربی است و مناسب محتوای غم‌انگیز آن نیست.

توضیحات سایر گزینه‌ها درست است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۷- گزینهٔ «۳» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

وزن و آهنگ این بیت شاد و طرب‌انگیز است؛ ولی محتوای آن ناراحتی، افسوس و پشیمانی می باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: محتوا با وزن و آهنگ هماهنگی دارد؛ آهنگ سنگین و متناسبِ محتوای غمگین و ناراحت است.

گزینهٔ «۲»: محتوا با آهنگ هماهنگی دارد؛ آهنگ تند و متناسبِ محتوای شاد و دلپذیر است.

گزینهٔ «۴»: محتوا با وزن هماهنگی دارد؛ آهنگ کوبنده و متناسبِ محتوای حماسی و رزمی است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۸- گزینهٔ «۱» *(علی صیدانلو)*

الف) محتوای عاشقانه‌ای دارد؛ بنابراین فضایی «غنایی» بر این بیت حاکم است.

ب) فضا و حسّ و حال «حماسی» بر این بیت حاکم است.

ج) حسّ و حال «تعلیمی» (اندرزی) بر این بیت حاکم است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۹- گزینهٔ «۲» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

مفهوم مشترک گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»: جاودانگی عشق

مفهوم گزینهٔ «۲»: فنا شدن در عشق، حیات جاودانی به دنبال خود دارد.

(مفهوم، صفحهٔ ۲۴)

۲۰- گزینهٔ «۱» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴»: دعوت به خوش‌اخلاقی

مفهوم گزینهٔ «۱»: اگر بدی کردی، بدی می‌بینی.

(مفهوم، صفحهٔ ۲۵)

۲۱- گزینهٔ «۴» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

در این بیت صامت «ش» نسبت به بیت‌های دیگر گوش‌نوازتر است و از لحاظ شمارش نیز، بیشتر است.

(بدیع، مشابه سؤال ۱ فودارزیابی، صفحهٔ ۲۸)

۲۲- گزینهٔ «۳» *(علی صیدانلو)*

در گزینهٔ «۳»، مصوت کوتاه «ـُـ» با ۷ بار تکرار بسیار ملموس است.

(بدیع، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۲۳- گزینهٔ «۴» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

کلمات «در» و «دوست» واژه‌آرایی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: کلمهٔ «پرده» در مصراع اول به معنای «نغمه» و در مصراع دوم به معنای «پوشش» است.

گزینهٔ «۲»: واژهٔ «نهاد» در مصراع اول به معنای «سرشت و طبیعت» و در مصراع دوم به معنای «گذاشت» به‌کار رفته است.

گزینهٔ «۳»: «حافظ» در مصراع اول به معنای «نام شاعر» و در مصراع دوم به معنای «محافظت‌کننده» به‌کار رفته است.

(بدیع، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۲۴- گزینهٔ «۳» *(علی صیدانلو)*

بررسی کامل ابیات:

گزینهٔ «۱»: واژه‌آرایی: کلمهٔ «گبر»

گزینهٔ «۲»: واژه‌آرایی: کلمهٔ «گوشه»

گزینهٔ «۳»: واژه‌آرایی ندارد؛ کلمهٔ «گور» در مصراع اول در معنای «گورخر» و مصراع دوم در معنای «قبر» است.

گزینهٔ «۴»: واژه‌آرایی: کلمهٔ «سنگ»

(بدیع، مشابه سؤال ۲ فودارزیابی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲۵- گزینهٔ «۴» *(علی صیدانلو)*

در ابیات «الف» و «ج» واژه‌آرایی به‌کار رفته است:

الف) کلمات «خیال»، «کس» و «است» واژه‌آرایی دارد.

ج) کلمهٔ «یاد» واژه‌آرایی دارد.

بررسی سایر ابیات:

ب) کلمهٔ «کنار» در مصراع اول به معنای «آغوش» و در مصراع دوم، به معنای «جدا» است.

د) کلمهٔ «دام» در مصراع اول به معنای «حیوان اهلی» و در مصراع دوم، به معنای «تله» است.

(بدیع، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۲۶- گزینهٔ «۴» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

کلمهٔ «بار» در ابتدا به معنای «محموله» و سپس به معنای «مرتبه» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: کلمهٔ «زیر» واژه‌آرایی دارد.

گزینهٔ «۲»: کلمهٔ «یوسف» واژه‌آرایی دارد.

گزینهٔ «۳»: کلمهٔ «چاه» واژه‌آرایی دارد.

(بدیع، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۲۷- گزینهٔ «۳» *(سعید جعفری)*

شرط مهم در آرایهٔ «واژه‌آرایی»، آن است که کلمات مدّنظر، در معنای یکسانی تکرار شوند. در این بیت، واژهٔ «دوش» در یک معنا تکرار شده است. بنابراین، پدیدآورندهٔ آرایهٔ «واژه‌آرایی» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: کلمهٔ «مدام» در ابتدا به معنای «همیشه» و سپس به معنای «شراب» است.

گزینهٔ «۲»: کلمهٔ «مردم» در مصراع اول به معنای «مردمک چشم» و در مصراع دوم به معنای «انسان» است.

گزینهٔ «۴»: کلمهٔ «چین» در مصراع اول به معنای «پیچ و شکن» و در مصراع دوم به معنای «سرزمین چین» است.

(بدیع، مشابه سؤال ۲ فودارزیابی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲۸- گزینهٔ «۲» *(سعید کرمی)*

«شیرین» در این گزینه، به معنای «شخصیت مشهور داستانی» تکرار شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: «شیرین» اول: به معنای «عزیز و خواستنی» / «شیرین» دوم: به معنای «شخصیت مشهور»

گزینهٔ «۳»: «شیرین» اول: به معنای «نغز و دلکش» / «شیرین» دوم: به معنای «شخصیت مشهور»

گزینهٔ «۴»: «شیرین» اول: به معنای «شخصیت مشهور داستانی» / «شیرین» دوم: به معنای «عزیز»

(بدیع، صفحهٔ ۲۷)

۲۹- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عبدالوند)*

مفهوم بیت صورت سؤال: دوری عاشق از معشوق در صورت دیدن جفا از یار.

مفهوم گزینهٔ «۲»، «وفاداری عاشق به معشوق حتی در برابر ظلم و جفای او» است که در تقابل با بیت صورت سؤال می‌باشد.

(مفهوم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۳۰- گزینهٔ «۲» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

مفهوم گزینهٔ «۲»: درد عشق، باعث درمان است.

مفهوم سایر گزینه‌ها، «درمان‌ناپذیر بودن درد عشق» را بیان کرده است.

(مفهوم، صفحهٔ ۳۰)

ترنج بوک تلاشی در مسیر موفقیت

جامعه‌شناسی (۱)

۳۱- گزینهٔ «۳» *(محمدمهدی بختیاری)*

بررسی عبارات:

الف) درست، اگر کسی در خلوت قانونی را رعایت کند (مثل ایستادن پشت چراغ قرمز در نیمه‌شب)، چون اراده‌اش ناظر به مقررات جامعه است، کنش او «بیرونی و اجتماعی» است؛ اما اگر کنشی در خلوت انجام شود که صرفاً براساس عادت شخصی فرد باشد (مثل نحوهٔ نشستن یا راه رفتن شخصی در خانه)، یک «کنش بیرونی و فردی» است.

ب) نادرست، کنش درونی لزوماً فردی نیست. ملاک اجتماعی بودن، ناظر بودن آگاهی و اراده بر دیگران است، چه کنش درونی باشد و چه بیرونی. مثلاً دعا کردن برای سلامتی دیگران در ذهن یا تفکر در مورد نحوهٔ کمک به دیگران، کنش درونی و در عین حال اجتماعی به‌حساب می‌آید؛ زیرا با اینکه کنش در ذهن صورت می‌گیرد؛ اما چون با توجه به دیگری انجام می‌شود، کنش درونی و اجتماعی است.

ج) درست، شرط لازم نیست: چون کنش اجتماعی می‌تواند در غیاب دیگران هم رخ دهد (مانند رعایت قوانین راهنمایی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران). شرط کافی هم نیست: چون حضور در جمع، الزاماً کنش را اجتماعی نمی‌کند؛ مثلاً تخیل کردن یا گرسنه بودن در کلاس درس با وجود حضور دیگران، یک «کنش فردی» است.

د) درست، تفکر افراد در مورد کتاب درسی یک کنش «درونی و فردی» است (چون توجهشان به افکار خودشان است و به دیگری توجهی ندارند)؛ اما زمانی که با توجه به تفکر خودشان صحبت می‌کنند، کنش آن‌ها به «بیرونی و اجتماعی» تغییر می‌یابد.

(پدیده‌های اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۳۲- گزینهٔ «۳» *(زهرا سعیدی)*

بررسی عبارات:

الف) راه رفتن: بیرونی

ب) تخیل و تفکر کردن: درونی

ج) مسواک زدن: بیرونی

د) تشویق و دست زدن: بیرونی

(پدیده‌های اجتماعی، مشابه مثال‌های کتاب درسی، صفحهٔ ۱۱)

۳۳- گزینهٔ «۴» *(زهرا سعیدی)*

کنش اجتماعی، خردترین (کوچک‌ترین) پدیدهٔ اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن می‌باشند.

(پدیده‌های اجتماعی، متن کتاب درسی، صفحهٔ ۱۳)

۳۴- گزینهٔ «۱» *(کنکور خارج از کشور ۹۷ – با تغییر)*

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.

(پدیده‌های اجتماعی، صفحهٔ ۱۴)

۳۵- گزینهٔ «۳» *(فرهاد منوچهری)*

عزم هر فرد برای ازدواج و تشکیل خانواده و تصمیم هر خانواده برای داشتن فرزند، در شیوهٔ زندگی خودشان و دیگران مؤثر است. مثلاً در خانواده‌های تک‌فرزندی، نوع ارتباط، محدود به ارتباط پدر و مادر و فرزند است. در این خانواده‌ها معمولاً کودکان در خانه، ارتباط با افراد هم‌سن و سال و هم‌نسل‌های خود را نمی‌آموزند. در اغلب خانواده‌های تک‌فرزندی، والدین هم انتظار بالایی از فرزند خود دارند و هم حمایت و پشتیبانی زیادی از او به عمل می‌آورند. همین وضعیت می‌تواند کودک را زودرنج و آسیب‌پذیر کند. در عوض در خانواده‌هایی که چندین فرزند دارند، از تمرکز افراطی والدین بر فرزندان کاسته می‌شود و پدر و مادر با درک تفاوت‌های کودکان خود، انتظاراتشان را تنظیم می‌کنند. فرزندان نیز در تعامل با یکدیگر، ارتباط گرفتن با دیگران، تقسیم کار، تعاون و همکاری در انجام کارها را یاد می‌گیرند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: غلط ـ غلط

گزینهٔ «۲»: صحیح ـ غلط

گزینهٔ «۳»: غلط ـ صحیح

گزینهٔ «۴»: صحیح ـ صحیح

(پدیده‌های اجتماعی، صفحهٔ ۱۶)

۳۶- گزینهٔ «۱» *(راضیه ابراهیمی‌نژاد)*

بررسی موقعیت‌ها:

الف) بدن موجود زنده: عضویت و نظم آن‌ها تکوینی است و ویژگی‌هایش از طریق وراثت منتقل می‌شود.

ب) ضد فرهنگ: در مواردی ممکن است عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های پذیرفته‌شده در یک خرده فرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد. در این صورت، این خرده فرهنگ را «ضد فرهنگ» می‌نامند.

ج) اگر یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ یا به نسل بعد منتقل کند، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

(جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۳۷- گزینهٔ «۴» *(راضیه ابراهیمی‌نژاد)*

آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست، بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. به این آگاهی‌های مشترک، «فرهنگ» می‌گویند.

(جهان اجتماعی، متن کتاب درسی، صفحهٔ ۲۱)

۳۸- گزینهٔ «۱» *(کنکور سراسری ۹۱)*

معیار شناسایی پدیده‌های جهان اجتماعی، ارتباط داشتن با زندگی اجتماعی انسان است که براساس این قاعده، کنش‌های اجتماعی انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها، به جهان اجتماعی تعلّق دارند.

(جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵)

۳۹- گزینهٔ «۳» *(راضیه ابراهیمی‌نژاد)*

بررسی موارد:

ـ گسترش بیماری‌های واگیردار و ممنوعیت رفت‌وآمد: تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی؛ زیرا شیوع بیماری‌های واگیردار (جهان طبیعی) موجب تغییر در قواعد و کنش‌های اجتماعی می‌شود (جهان اجتماعی).

ـ آلودگی هوا در اثر مصرف بی‌رویهٔ سوخت‌های فسیلی: تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی؛ زیرا مصرف بی‌رویهٔ سوخت‌های فسیلی توسط انسان‌ها (جهان اجتماعی)، موجب آلودگی هوا (جهان طبیعی) می‌شود.

ـ اعتقاد فرد به پاداش اخروی و شکل‌گیری رفتارهای اخلاقی در او: تأثیر جهان ماوراءطبیعی بر جهان نفسانی؛ شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان (جهان نفسانی) را تغییر می‌دهد.

(جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۴۰- گزینهٔ «۳» *(راضیه ابراهیمی‌نژاد)*

جهان اجتماعی شامل دو دسته پدیدهٔ زیر است:

پدیده‌های اعتباری: کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها مانند خانواده، ترافیک، کارخانه، عدالت و ... .

پدیده‌های تکوینی (طبیعی و ماوراءطبیعی): پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، اما به‌واسطهٔ ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه پیدا می‌کنند؛ مانند دریا، شیطان، فرشته، ستارگان و ... .

(جهان اجتماعی، صفحهٔ ۲۵)

عربی، زبان قرآن (۱)

۴۱- گزینهٔ «۲» *(زهرا قصری)*

«اِرْحَمْ»: رحم کن (فعل امر) (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «مَنْ»: کسی‌که، به کسی‌که، آن که / «فی الأرْضِ»: در زمین / «یَرْحَمْکَ»: رحم کند (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «مَنْ فی السّماءِ»: کسی که در آسمان است. (رد گزینهٔ «۱»)

نکته: هرگاه ابتدا، یک فعل امر یا نهی بیاید و بعد در ادامهٔ جمله یک فعل مضارع بیاید، آن فعل مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

(ترجمه، مشابه تمرین اول صفحهٔ ۱۱)

۴۲- گزینهٔ «۲» *(مرتضی کاظم‌شیرودی)*

«کانَت...حَلّاتٌ»: صحبت کرده بود (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «والِدة سمیّة»: مادر سمیه / «إبنَتها»: دخترش (رد گزینهٔ «۳») / «بعدَ إنتِهاءِ الطّوام المَدرَسیّ»: پس از پایان ساعت کار مدرسه (رد گزینهٔ «۴») / «عن أهمّیّة»: دربارهٔ اهمیت / «إطفاء المِصباحِ و المُکَیِّفات»: خاموش کردن چراغ و کولرها (رد گزینه‌های «۱ و ۴»)

نکته: «کان + فعل ماضی» به صورت ماضی بعید ترجمه می‌شود.

(ترجمه، صفحهٔ ۱۸)

۴۳- گزینهٔ «۳» *(محمدرضا فخاریان)*

«عِندَما»: هنگامی‌که، آنگاه که / «سَمِعت»: شنید (رد گزینهٔ «۴») / «صوت المُکَیِّف»: صدای کولر / «مِن إحدی حجراتِ المدرسة»: از یکی از اتاق‌های مدرسه (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «ظَنَّت أنّ»: گمان کرد که، پنداشت که / «بعض المدرسین»: برخی از معلمان / «کانوا یَنتظرونَ»: منتظر می‌ماندند (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «أن تکونَ حُجُراتُ المَدرَسَة مُغلَقَةً»: که اتاق‌های مدرسه بسته باشند (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

نکته: «کان + فعل مضارع» به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

(ترجمه، صفحهٔ ۱۸)

۴۴- گزینهٔ «۴» *(محمدرضا سوری)*

«یَعمَلن»: عمل می‌کنند (کان... + مضارع: ماضی استمراری) / «یشعُرنَ بـ...»: احساس ... می‌کنند / «مُواطناتٍ»: هموطنان

ترجمهٔ درست سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: برای دنیایت چنان کار کن گویی تو همیشه زندگی می‌کنی.

گزینهٔ «۲»: محبوب‌ترینِ بندگان نزد خدا، کسی است که در گفتارش بسیار راستگو باشد.

گزینهٔ «۳»: بعضی از معلّمان منتظر می‌ماندند که مدرسه از دانش‌آموزان خالی شود.

(ترجمه، صفحه‌های ۱۱، ۱۲، ۱۸ و ۲۰)

۴۵- گزینهٔ «۱» *(امیرعلی فردین)*

در صورت سؤال، عبارت «این دانش‌آموزان: هؤلاء الطّلاب / هؤلاء الطّالباتُ»؛ اسم اشارهٔ «هؤلاء» برای اشاره به جمع انسان مذکر و مؤنث، مشترک به‌کار می‌رود و چون با اسمِ «ال» دار آمده به شکل مفرد «این» ترجمه شده است، پس گزینهٔ «۴» حذف می‌شود و فعل طبق اسم قبل از خود می‌آید. در صورت سؤال، فعل «عمل می‌کنند» اگر جمع مذکر باشد «یَعمَلونَ» و اگر جمع مؤنث باشد «یَعمَلنَ» است که این موضوع در همهٔ گزینه‌ها رعایت شده است. برای عدد اصلی «چهار: أربع» معدود به صورت جمع می‌آید، ولی در گزینه‌های «۲ و ۳» معدود به صورت مفرد «حِلّة» آمده است و این گزینه‌ها نیز رد می‌شوند.

(تعریب، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۴۶- گزینهٔ «۳» *(زهرا قصری)*

بَیْع ≠ شِراء / فروش ≠ خرید

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: ارزان ≠ گران / کوشا = کوشا

گزینهٔ «۲»: آغاز ≠ پایان / روشنایی = روشنایی

گزینهٔ «۴»: زشت ≠ زیبا / خوابید = خوابید

(واژگان، صفحهٔ ۱۴)

۴۷- گزینهٔ «۳» *(رضا مهدی‌زاده)*

«بهترین سخن آن است که کوتاه و مختصر باشد.» که به «پرهیز از اطناب و زیاده‌گویی» اشاره دارد.

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: به آنچه گفته است بنگر و به آن که گفته است ننگر. (مفهوم: سنجش سخن، نه گوینده)

گزینهٔ «۲»: هر سخن جایگاهی دارد و هر نکته‌ای مکانی مناسب. (مفهوم: سخن گفتن در جای مناسب)

گزینهٔ «۴»: دانشمندِ بدون عمل، مانند درختی بدون میوه است. (مفهوم: علم بدون عمل بی‌فایده است.)

(مفهوم، مرتبط با تمرین دوم صفحهٔ ۱۲)

۴۸- گزینهٔ «۲» *(حسین جعفری‌نژاد)*

«رُسُل»: جمع مکسر «رسول» / «البَیِّنات»: جمع مؤنث سالم

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «الأبیات»: جمع مکسر «البیت» است.

گزینهٔ «۳»: «أصوات»: جمع مکسر «صَوت» / «الطُّیور»: جمع مکسر «طَیر»

گزینهٔ «۴»: «الدُرَر»: جمع مکسر «الدُرّ» / «الأحجار»: جمع مکسر «الحَجَر»

نکته: «ات» در پایان یک اسم زمانی نشان‌دهندهٔ جمع مؤنث سالم است که برای آن اسم، زائد باشد؛ (مانند «شَجَرات») اما اگر «ات» پایان یک اسم، زائد نباشد و جزئی از حروف اصلی اسم مدنظر باشد دیگر جمع مؤنث سالم نیست بلکه معمولاً جمع مکسر است؛ (مانند «أوقات، أصوات و أبیات» که به‌ترتیب جمع مکسر برای «وَقت، صَوت و بَیت» می‌باشند).

(قواعد، مشابه تمرین چهارم صفحهٔ ۱۳)

۴۹- گزینهٔ «۳» *(محمدرضا فخاریان)*

در جملهٔ «من برای بار هجدهم آمدم»، هجدهم عدد ترتیبی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «عَشَرَة» و «ثَلاثَة» و «ثَلاثینَ» اعداد اصلی هستند.

گزینهٔ «۲»: «أربعةَ عَشَرَ» عدد اصلی است.

گزینهٔ «۴»: «واحدةٌ» عدد اصلی است.

(قواعد، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۰- گزینهٔ «۴» *(هیمن زندی)*

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: معدود اعداد ۳ تا ۱۰ اصلی به صورت جمع می‌آید و با عدد خود از نظر جنس، مخالف است، یعنی «ستّةُ مُعَلِّمینَ» درست است.

گزینهٔ «۲»: معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ به صورت مفرد می‌آید، یعنی «إثنی عَشَرَ لاعباً» درست است.

گزینهٔ «۳»: معدود اعداد ۳ تا ۱۰ به صورت جمع می‌آید، یعنی «سبعة شوارع» درست است.

نکته: معدود اعداد ۳ تا ۱۰ با عدد خود از نظر جنس مخالف هستند، اما معدود اعداد ۱۱ و ۱۲ با عدد خود از نظر جنس همسان هستند.

(قواعد، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عزیزی)*

هجری خورشیدی:	هجری قمری:	میلادی:
فروردین	محرم	ژانویه
اردیبهشت	صفر	فوریه
خرداد	ربیع‌الاول	مارس
تیر	ربیع‌الثانی	آوریل
مرداد	جمادی‌الاولی	مه
شهریور	جمادی‌الثانی	ژوئن
مهر	رجب	ژوئیه
آبان	شعبان	اوت
آذر	رمضان	سپتامبر
دی	شوال	اکتبر
بهمن	ذی‌القعده	نوامبر
اسفند	ذی‌الحجه	دسامبر

(تاریخ؛ زمان و مکان، مشابه فعالیت ۱، صفحهٔ ۱۳)

۵۲- گزینهٔ «۳» *(عباس قراداری)*

در دورهٔ هخامنشیان، گاه‌شماری خورشیدی- قمری بابلی و در دورهٔ اشکانیان، گاه‌شماری بابلی، اوستایی و سلوکی متداول بود.

(تاریخ؛ زمان و مکان، صفحهٔ ۱۴)

۵۳- گزینهٔ «۱» *(مهری یوسف‌زاده)*

تشریح عبارات نادرست:

الف) گاه‌شماری هجری خورشیدی از سال ۱۳۰۴ ش. در ایران رسمیت یافت که براساس گاه‌شماری جلالی تنظیم شده است.

ج) در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه، با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.

نکته: در گاه‌شماری هخامنشیان ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بود.

(تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۵۴- گزینهٔ «۲» *(عباس قراداری)*

خط زمان، نموداری است که به وسیلهٔ آن می‌توان رویدادهای یک دوره یا دوران‌های مختلف تاریخی را، به ترتیب زمان وقوع آن‌ها نشان داد.

(تاریخ؛ زمان و مکان، صفحهٔ ۱۶)

۵۵- گزینهٔ «۴» *(فاطمه عزیزی)*

تشریح عبارات نادرست:

ب) ابن‌خَلدون، اندیشمند مسلمان تونسی بخشی از مقدمهٔ کتاب اَلعِبَر خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است.

ج) با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ در دو قرن اخیر، مورّخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند.

(تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۵۶- گزینهٔ «۲» *(راضیه ابراهیمی‌نژاد)*

برخی از صاحب‌نظران هدف علم باستان‌شناسی را شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او می‌دانند.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، مشابه سؤال ۱ پرسش‌های نمونه، صفحهٔ ۲۸)

۵۷- گزینهٔ «۳» *(یوسف پوربافرانی)*

بررسی موارد نادرست:

ج) تپه‌های باستانی یکی از مکان‌های مهم باستان‌شناختی به شمار می‌روند. هنگامی که در دوره‌های زمانی مختلف، مردمانی در یک مکان سکونت کنند، به‌تدریج چند لایهٔ باستانی روی هم قرار می‌گیرند و تپه‌های باستانی را شکل می‌دهند.

د) مکان‌های باستانی و تاریخی از نظر شکل و وسعت، متفاوت‌اند.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۸- گزینهٔ «۳» *(امیرحسین کاروین)*

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: ترتیب و محتوای هر دو عبارت درست است. عبارت اول مربوط به مرحلهٔ شناسایی و کشف و عبارت دوم مربوط به مرحلهٔ حفاری است.

گزینهٔ «۲»: ترتیب نادرست است؛ اما محتوا درست است. عبارت اول مربوط به مرحلهٔ حفاری و عبارت دوم مربوط به مرحلهٔ شناسایی و کشف است.

گزینهٔ «۳»: ترتیب درست است؛ اما محتوا نادرست است. عبارت اول مربوط به مرحلهٔ کشف و شناسایی و عبارت دوم مربوط به مرحلهٔ استخراج و تنظیم اطلاعات است. در مرحلهٔ استخراج و تنظیم اطلاعات، باستان‌شناس باید از طریق مقایسهٔ آثار تمدن‌های گوناگون، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها بر یکدیگر را توضیح دهد.

گزینهٔ «۴»: ترتیب و محتوای هر دو عبارت درست است. عبارت اول مربوط به مرحلهٔ شناسایی و کشف و عبارت دوم مربوط به مرحلهٔ حفاری است.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۵۹- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عزیزی)*

بسیاری از آثار باستانی گران‌بهای ایران، زینت‌بخش موزه‌های متعددی در کشورهای مختلف جهان به خصوص موزه‌های لوور در پاریس، بریتانیا در لندن، آرمیتاژ در سَن پِترزبورگ روسیه و مِتروپولیتن در نیویورک هستند.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، متن کتاب درسی، صفحهٔ ۲۶)

۶۰- گزینهٔ «۳» *(امیرحسین کاروین)*

باستان‌شناسی به مطالعهٔ دوره‌های تاریخی کمک فراوان کرده است. منابع مکتوب برای شناخت کامل این دوره‌ها، مخصوصاً اوایل آن، کافی نیستند. از سوی دیگر، بیشتر اطلاعات منابع مکتوب، مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی و شرح اقدامات فرمانروایان است؛ بنابراین، کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی جوامع دوره‌های تاریخی را بهتر بشناسند.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عزیزی)*

تشریح موارد:

الف) سؤال «چرا»، به علت وقوع پدیده می‌پردازد.

ب) سؤال «چه کسی یا چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

ج) سؤال «چطور و چگونه» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

د) سؤال «چه موقع»، به روند زمانی موضوعات اشاره دارد.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، متن کتاب درسی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۶۲- گزینهٔ «۲» *(مهدی یوسف‌زاده)*

الف) باید ببینیم چه اتفاقی افتاده یا چه پدیده‌ای رخ داده است. «تشدید بیابان‌زایی» پدیدهٔ مورد نظر است.

ب) باید ببینیم چه کسانی یا کدام فعالیت‌های انسانی در این پدیده اثر داشته است. در متن سؤال برخی برنامه‌های انسانی در کنار عوامل دیگر منجر به وقوع این پدیده شده است: «تخریب پوشش گیاهی» و «برداشت بی‌رویهٔ آب».

ج) حال باید ببینیم علت وقوع یا تشدید این پدیده چیست. علت اصلی پدیدهٔ بیابان‌زایی «تداوم خشکسالی‌ها» است.

د) در پاسخ به سؤال «چطور» باید روند و مسیر به وجود آمدن پدیدهٔ بیابان‌زایی را بررسی کنیم. تداوم خشکسالی‌ها در کنار فعالیت‌های انسانی موجب شده «خاک فرسایش یابد» و «قابلیت کشاورزی خود را از دست بدهد» و در نتیجه پدیدهٔ بیابان‌زایی اتفاق بیفتد یا تشدید شود.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۸ و ۹)

۶۳- گزینهٔ «۱» *(عباس قراداری)*

«چه چیز»: پدیده یا رویداد مورد بررسی، وقوع سیلاب و پیامدهای ناشی از آن است.

«چطور؟»: بارش شدید باران موجب جاری شدن سیلاب شد و در پی آن، بخشی از مسیرهای روستایی تخریب و تعدادی از درختان سقوط کردند.

«کجا؟»: در یکی از مناطق کوهستانی استان مازندران

«چرا؟»: بر اثر بارش شدید باران و جاری شدن سیلاب

نکته: در متن سؤال، پاسخ مشخصی برای پرسش‌های «چه کسانی؟» و «چه وقت» ارائه نشده است.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۸ و ۹)

۶۴- گزینهٔ «۴» *(عباس قراداری)*

بررسی عبارت:

«چرا»: به خاطر کاهش دما و استفاده از وسایل گرمایشی

«کجا؟»: شهر اصفهان

«چه چیزی رخ داده است؟» افزایش مصرف انرژی خانگی

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، مشابه مثال صفحه‌های ۸ و ۹)

۶۵- گزینهٔ «۱» *(امیرحسین کاروین)*

ـ تخریب زیرساخت‌های ارتباطی ← اشاره به پدیده یا مسئله (چه اتفاقی افتاده است؟) دارد که مربوط به سؤال «چه چیز؟» است.

ـ تغییر الگوی بارش‌ها ← اشاره به علت وقوع پدیده دارد که مربوط به سؤال «چرا؟» است.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۸ و ۹)

۶۶- گزینهٔ «۳» *(علیرضا آزادی‌زاده)*

الف) پژوهشگر با توجه به مسئلهٔ خود، پیشنهادها و خبرهای اوّلیه را در چارچوب مسئلهٔ پژوهش خود ارائه می‌دهد: تدوین فرضیه

ب) پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود: جمع‌آوری اطلاعات

ج) در صورتی که فرضیهٔ یک پژوهشگر رد شود، پژوهشگر نباید دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده پندارد: نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها

این مورد از روش‌های میدانی مرحله سوم یعنی جمع آوری اطلاعات است.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، متن کتاب درسی، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۶۷- گزینهٔ «۴» *(فاطمه عزیزی)*

تشریح عبارات:

الف) در مرحلهٔ سوم یعنی جمع‌آوری اطلاعات، جغرافی‌دانان برای مطالعه و پاسخ‌گویی به سؤالات خود به اطلاعات نیاز دارند. آن‌ها تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به دست آورند.

ب) پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئلهٔ خود را به صورت واضح و روشن بیان کند؛ لذا مربوط به مرحلهٔ اول یعنی طرح سؤال و بیان مسئله است که در آن مطالعهٔ سابقه، پیشینهٔ مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است.

ج) پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات (مربوط به مرحلهٔ چهارم یعنی پردازش اطلاعات است)، پاسخ مسئلهٔ پژوهش را می‌یابد. (این قسمت مربوط به نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها است.)

دقت کنید که در عبارت «ج»، قسمتی را تعیین کرده که مربوط به مرحلهٔ پردازش اطلاعات است که در آن با حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش، تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۶۸- گزینهٔ «۴» *(یوسف پوربافرانی)*

عبارات صورت سؤال هر کدام به یک مرحله از مراحل پژوهش در جغرافیا اشاره می‌کند:

الف) تدوین فرضیه

ب) پردازش اطلاعات

ج) طرح سؤال و بیان مسئله

د) جمع‌آوری اطلاعات

بنابراین ترتیب عبارت‌ها به این صورت است: «ج» ـ «الف» ـ «د» ـ «ب»

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۶۹- گزینهٔ «۳» *(راضیه ابراهیمی‌نژاد)*

روش کتابخانه‌ای در تمامی پژوهش‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد، در برخی از آن‌ها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می‌گیرد و در برخی دیگر، بخشی از پژوهش در آن‌جا انجام می‌شود.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحهٔ ۱۱)

۷۰- گزینهٔ «۳» *(عباس قراداری)*

جمع‌آوری اطلاعات (مرحلهٔ سوم) بعد از طرح سوال و بیان مسئله (مرحلهٔ اول) و قبل از نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها (مرحلهٔ پنجم) صورت می‌گیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: جمع‌آوری اطلاعات قبل از پردازش اطلاعات و نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها صورت می‌گیرد.

گزینهٔ «۲»: تدوین فرضیه قبل از پردازش اطلاعات و قبل از جمع‌آوری اطلاعات انجام می‌گیرد.

گزینهٔ «۴»: تدوین فرضیه قبل از پردازش اطلاعات و نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها انجام می‌گیرد.

(روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحهٔ ۹)

منطق

۷۱- گزینهٔ «۱» *(سؤال ۷۷ کتاب پرتکرار امتحانی)*

در گزینه‌های «۲» و «۴»، درخت بیانگر یک مصداق در جهان خارج از ذهن است و گزینهٔ «۳» اشاره به حیطهٔ زبان دارد؛ یعنی «درخت» یک لفظ است. اما در گزینهٔ «۱»، «درخت» یک مفهوم و متعلق به حیطهٔ ذهن است.

(لفظ و معنا، صفحهٔ ۱۲)

۷۲- گزینهٔ «۴» *(هادی هاجی‌زاده)*

مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری وقتی رخ می‌دهد که دلالت مطابقی به جای دلالت تضمّنی یا التزامی به‌کار رود. در گزینه‌های «۱» و «۳» از کنایه استفاده شده است که نشانگر دلالت التزامی است و در گزینهٔ «۲» منظور از کتاب، مطالب کتاب است که لازمهٔ مفهوم کتاب می‌باشد و این نشانگر دلالت التزامی است.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۳- گزینهٔ «۳» *(فریبه نوروزاده)*

اشتباه گرفتن کلماتی که ظاهری مشترک دارند، باعث بروز مغالطهٔ «اشتراک لفظ» می‌شود. این مغالطه یکی از شایع‌ترین انواع خطاهای ذهنی است. مانند کلمهٔ «شیر» که دارای املای واحد است؛ ولی چندین معنای متفاوت دارد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «پروانه» دو معنای متفاوت دارد: ۱- نام دختر ۲- نام حشره‌ای که پرواز می‌کند. پس در این گزینه ممکن است مغالطهٔ اشتراک لفظ رخ دهد.

گزینهٔ «۲»: «پیچ» دو معنای متفاوت دارد: ۱- پیچ و مهره ۲- پیچ و خم جاده، پس در این گزینه ممکن است مغالطهٔ اشتراک لفظ رخ دهد.

گزینهٔ «۳»: در این گزینه در هیچ کلمه‌ای امکان وقوع مغالطهٔ اشتراک لفظ وجود ندارد.

گزینهٔ «۴»: «نرسیدن میوه‌های باغ» می‌تواند دو معنای متفاوت ایجاد کند: ۱- میوه‌های باغ کال هستند. ۲- بار میوه‌های باغ به مقصد نرسیده است. در نتیجه این گزینه نیز زمینهٔ وقوع مغالطهٔ اشتراک لفظ را دارد.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۷۴- گزینهٔ «۱» *(محمد رضایی‌بقا)*

عبارت «علم نور است» به دلالت التزامی آمده است و معنای حقیقیِ ظاهری ندارد؛ منظور از «نور» در اینجا «هدایت و روشن کردن فکر» است. پس اگر کسی نور را به معنای ظاهری و فیزیکی بگیرد، دچار مغالطهٔ «توسل به معنای ظاهری» شده است؛ زیرا دلالت‌های التزامی و مطابقی را اشتباه کرده است.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۵- گزینهٔ «۳» *(مهدی یعقوبی)*

«مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی کلمات» در ۳ وجه رخ می‌دهد:

۱) رعایت نکردن دقیق علائم سجاوندی ۲) رعایت نکردن حرکت‌گذاری مؤثر ۳) رعایت نکردن املای درست کلمات

بررسی گزینهٔ «۳»:

در این جمله، واژهٔ «تار» واجد ابهام است (۱- ساز موسیقی ۲- تار مو). از آن‌جا که تلفظ این واژه در هر دو معنا یکسان است، ابهام موجود با اِعراب‌گذاری مرتفع نمی‌گردد؛ در نتیجه، این گزینه مصداق بارز زمینهٔ مغالطهٔ «اشتراک لفظ» است و از دایرهٔ مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی کلمات خارج می‌باشد.

تحلیل سایر گزینه‌ها (مصادیق مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی کلمات):

گزینهٔ «۱»: واژهٔ «مهر» می‌تواند به صورت «مِهر» (محبت و عطوفت) یا «مُهر» (نشان و ابزار تأیید نامه) قرائت شود.

گزینهٔ «۲»: واژهٔ «خلق» قابلیت قرائت به دو شکل «خُلق» (رفتار و خوی) و «خَلق» (آفرینش و ابداع) را دارد.

گزینهٔ «۴»: واژهٔ «مسکن» می‌تواند به صورت «مَسْکَن» (محل سکونت) یا «مُسَکِّن» (داروی تسکین‌دهنده) خوانده شود.

(لفظ و معنا، صفحهٔ ۱۶)

۷۶- گزینهٔ «۳» *(طهورا ره‌انجام)*

مغالطات لفظی برآمده از ابهام و دوپهلو بودن الفاظ و عبارات هستند. در مغالطهٔ ابهام در مرجع ضمیر، مشخص نبودن مرجع ضمیر می‌تواند باعث مغالطه شود. در مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی کلمات، عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و نگارشی کلمات می‌تواند سبب مغالطه شود. در مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری، دلالت‌های مختلف الفاظ با هم اشتباه شده و در مغالطهٔ اشتراک لفظ معانی مختلف لفظ واحد را با هم اشتباه گرفته‌ایم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: واژهٔ «اختلاف» دارای دو معنای «مشاجره» و «تفاوت» می‌باشد و می‌تواند سبب مغالطهٔ اشتراک لفظی شود.

گزینهٔ «۲»: «حاتم» استعاره از فرد بخشنده است و دلالت التزامی از کلمهٔ «حاتم» است که می‌تواند باعث مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری شود.

گزینهٔ «۳»: مرجع ضمیر «آن» مبهم است و معلوم نیست که به «پلنگ» برمی‌گردد و یا به «آهو». پس زمینهٔ مغالطهٔ ابهام در مرجع ضمیر دارد.

گزینهٔ «۴»: به دلیل معانی دوگانهٔ کلمهٔ «گشت» (۱- روی‌گردانی ۲- شدن) ممکن است مغالطهٔ اشتراک لفظ رخ دهد.

(لفظ و معنا، مثال‌های کتاب درسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۷۷- گزینهٔ «۴» *(مهسا احمدی)*

بررسی عبارات:

الف) «عکس گرفتن» می‌تواند به معنای «عکس انداختن» یا «عکس دریافت کردن/ گرفتن» باشد. در این عبارت نیز مشخص نیست برادر، از گوینده عکسی برای یادگاری انداخته است یا از او عکسی دریافت کرده است تا به یادگار نگه دارد؛ پس در این عبارت احتمال رخ دادن مغالطهٔ اشتراک لفظ مطرح است. (رد گزینهٔ «۲»)

ب) در این عبارت مشخص نیست که پدر او در خانهٔ آن فرد از دنیا رفت یا در خانهٔ خودش؛ حال که مرجع ضمیر «اَش» مشخص نیست، می‌توان گفت احتمال مغالطهٔ ابهام در مرجع ضمیر دارد. (رد گزینهٔ «۱»)

ج) این عبارت با تفاوت جایگاه ویرگول، می‌تواند به دو گونه خوانده شود:

۱- لباس‌های تهیه‌شده توسط سازمان خیریه، به نیازمندان اهدا شد.

۲- لباس‌های تهیه‌شده، توسط سازمان خیریه به نیازمندان اهدا شد.

از این رو، احتمال ایجاد مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی کلمات دارد. (رد گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»)

د) گوینده، معنای التزامیِ عبارت «درِ خانه همیشه به روی ما باز است.» یعنی آمادگی برای پذیرایی و مهمان‌نوازی را کنار گذاشته و آن را به معنای ظاهری و مطابقیِ «باز بودن در» گرفته است؛ بنابراین مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری رخ داده است. (رد گزینه‌های «۲ و ۳»)

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۷۸- گزینهٔ «۳» *(مهسا احمدی)*

تفاوت مفهوم کلی و جزئی در این است که مفهوم کلی قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارد، اما مفهوم جزئی تنها بر یک مورد قابل انطباق است.

«بلندترین قلهٔ جهان» با وجود داشتن یک مصداق مشخص در حال حاضر، مفهومی کلی است؛ زیرا می‌توان تصور کرد که در آینده قله‌ای بلندتر از قلهٔ کنونی به‌وجود آید.

«این فرزند پدر» مفهومی جزئی است؛ زیرا صفت اشارهٔ «این» آن را به یک مورد مشخص محدود می‌کند.

«پایتخت فرانسه» نیز مفهومی کلی است؛ زیرا می‌توان تصور کرد که در آینده پایتخت فرانسه از پاریس به شهر دیگری منتقل شود.

(مفهوم و مصداق، مشابه سؤال ۱ فعالیت تکمیلی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۶)

۷۹- گزینهٔ «۱» *(طهورا ره‌انجام)*

رابطهٔ میان مصادیق دو مفهوم کلی یا «تساوی» است که کاملاً بر هم منطبق است، یا «تباین» که هیچ مصداق مشترکی ندارند و نخواهند داشت (مانند گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»)، یا «عموم و خصوص مطلق» است که مفهوم عام کل مصادیق مفهوم خاص را دربردارد؛ اما مفهوم خاص تنها بخشی از مصادیق مفهوم عام است (مانند گزینهٔ «۱») و یا «عموم و خصوص من‌وجه» که هر دو مفهوم در بعضی مصادیق با هم مشترک هستند و هر کدام هم مصادیقی دارند که مفهوم دیگر آن‌ها را شامل نمی‌شود.

پاسخ صحیح گزینهٔ «۱» است که «عموم و خصوص مطلق» است و رابطهٔ مصادیق مفاهیم کلی گزینه‌های دیگر، «تباین» است.

(مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۸۰- گزینهٔ «۴» *(فریبه نورزاده)*

در یک طبقه‌بندی صحیح، اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطهٔ «تباین» داشته باشند، مانند: موجودات مادی و غیرمادی / آسیایی و آفریقایی/ زن و مرد و ... . همچنین لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیرمجموعهٔ خود در طبقهٔ دیگر رابطهٔ «عموم و خصوص مطلق» داشته باشند، مانند:

موجودات > موجودات مادی > جانداران > جانوران > مهره‌داران > پرندگان

مفهوم «پرندگان» خاص و «مهره‌داران» نسبت به آن عام است. هم‌چنین نسبت مفاهیم «مهره‌داران» و «جانوران» نیز به این شکل خواهد بود.

(مفهوم و مصداق، صفحهٔ ۲۴)

تلاشی در مسیر موفقیت

اقتصاد

۸۱- گزینهٔ «۲» *(مشابه سؤال ۹۵ کتاب پرتکرار امتحانی)*

یک مؤسسهٔ غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحهٔ ۱۹)

۸۲- گزینهٔ «۳» *(محمدمهدی بختیاری)*

پاسخ به پرسش‌هایی مانند «مالک محصول یا کالای نهایی کیست؟» یک نفر یا چند نفر هستند و درآمد یا سود چگونه باید تقسیم شود؟»، بیانگر مفهوم سازمان تولید است. با مشخص شدن این مفهوم (سازمان تولید)، به معرفی کسب وکار از منظر سازمان تولید می‌پردازیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: نادرست؛ برای مشخص شدن مفهوم سازمان تولید باید بدانیم مالک کالای نهایی کیست؟ (نه خریدار آن)، همچنین کارآفرین پیش از شکل‌گیری یک کسب و کار جدید به این فکر می‌کند که به تنهایی اقدام کند یا دیگری را شریک کند (نه پس از آن).

گزینهٔ «۲»: نادرست؛ برای درک تفاوت کلی شکل‌های مختلف کسب و کار، باید به سؤال «چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟» جواب داد (نه میزان سود).

گزینهٔ «۴»: نادرست؛ کارآفرین پیش از شکل‌گیری یک کسب و کار جدید، به این فکر می‌کند که به تنهایی دست به اقدام بزند یا اینکه فرد دیگری را در کار خود شریک کند؛ بنابراین حتماً به دنبال داشتن شریک نیست.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحهٔ ۱۴)

۸۳- گزینهٔ «۲» *(آیدا رحیمی)*

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک‌بار مالیات بر درآمد می‌دهید.)	

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایهٔ آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)	تأخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی‌ها در رابطهٔ مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: در ردیف «الف»، «پیچیدگی در رابطهٔ مدیریت و مالکیت»، جزء معایب شرکت است؛ نه کسب و کار شخصی.

گزینهٔ «۳»: در ردیف «ج»، «بار سنگین مسئولیت» مربوط به معایب کسب و کار شخصی و «قوانین پیچیده‌تر» مربوط به معایب شرکت است.

گزینهٔ «۴»: در ردیف «د»، «هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر»، از معایب شرکت است؛ نه کسب و کار شخصی.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۸۴- گزینهٔ «۴» *(آرش کتاب‌فروش‌بدری)*

با توجه به نمودار صفحهٔ ۱۷ کتاب درسی، مدیرعامل نسبت به رئیس هیئت‌مدیره در ساختار سازمانی سطح پایین‌تری دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: تعداد اعضای هیئت‌مدیره از سهام‌داران کمتر است. در واقع تعدادی از سهام‌داران به عنوان اعضای هیئت‌مدیره انتخاب می‌شوند.

گزینهٔ «۲»: مدیرعامل نسبت به مدیران میانی مانند مدیر اجرایی و مدیر برنامه‌ریزی سطح بالاتری دارد.

گزینهٔ «۳»: مدیر مالی و اداری هر دو در یک سطح قرار دارند و جزء مدیران میانی محسوب می‌شوند.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحهٔ ۱۷)

۸۵- گزینهٔ «۲» *(احسان عالی‌نژاد)*

الف)

$$\text{درصد مالکیت فرد} = \frac{\text{تعداد سهام خریداری‌شده}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} \Rightarrow \frac{۸}{۱۰۰} = \frac{۳۱,۶۰۰}{\text{کل سهام}}$$

$$\text{برگه سهم} = \frac{۳,۱۶۰,۰۰۰}{۸} = ۳۹۵,۰۰۰$$

ب) ابتدا قیمت هر سهم را حساب می‌کنیم:

$$\text{قیمت هر سهم} = \frac{\text{کل سرمایهٔ شرکت}}{\text{تعداد سهام شرکت}}$$

$$= \frac{۱۵۸,۰۰۰,۰۰۰}{۳۹۵,۰۰۰} = ۴۰۰ \text{ تومان}$$

سپس قیمت مجموع سهام فاطمه را به دست می‌آوریم:

تعداد سهام فرد × قیمت هر سهم = قیمت مجموع سهام

$$۴۰۰ \times ۳۱,۶۰۰ = ۱۲,۶۴۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحهٔ ۱۶)

۸۶- گزینهٔ «۲» *(مشابه سؤال ۱۵۳ کتاب پرتکرار امتحانی)*

وقتی دورهٔ آموزشی بی‌کیفیتی را چون پول داده‌ایم تا آخر می‌رویم، گرفتار اشتباه توجه به هزینه‌های هدررفته در تصمیم‌گیری‌مان شده‌ایم.

(اصول انتخاب درست، صفحهٔ ۳۱)

۸۷- گزینهٔ «۱» *(مشابه سؤال ۱۵۵ کتاب پرتکرار امتحانی)*

وقتی شما مقدار مشخص و محدودی پول برای خرج کردن دارید، در این حالت می‌گوییم شما یک قید بودجه دارید. به دلیل این‌که بودجه‌تان محدود است، شما مجبورید بین گزینه‌های خود بده- بستان کنید.

(اصول انتخاب درست، صفحهٔ ۲۷)

۸۸- گزینهٔ «۴» *(سارا شریفی)*

ابتدا باید میزان سود ناشی از هر سرمایه‌گذاری را به‌دست آوریم:

میلیون تومان $۴۸ = \frac{۱۲}{۱۰۰} \times ۴۰۰$ = سود سالیانهٔ خرید و فروش لوازم الکترونیکی

میلیون تومان $۹۱ = \frac{۱۸۲}{۲}$ = سود سالیانهٔ راه‌اندازی کارگاه تولید کیف و کفش

میلیون تومان $۷۲ = \frac{۱۸}{۱۰۰} \times ۴۰۰$ = سود سالیانهٔ سپرده‌گذاری در بانک

میلیون تومان $۸۴ = ۷ \times ۱۲$ = سود سالیانهٔ سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار

راه‌اندازی کارگاه تولید کیف و کفش بهترین و سودآورترین انتخاب است. بنابراین فرد این گزینه را انتخاب خواهد کرد.

منافع بهترین انتخاب بعدی که سرمایه‌گذاری در بازار بورس اوراق بهادار (با سود سالیانهٔ ۸۴ میلیون تومان) است ولی فرد از آن صرف‌نظر کرده است، هزینهٔ فرصت انتخاب فرد محسوب می‌شود.

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۸۹- گزینهٔ «۱» *(علی صیدی)*

بررسی موارد نادرست:

الف) کمیاب بودن منابع یعنی منابعی که در اختیار دارید بی‌نهایت و پایان‌ناپذیر نیست بلکه برعکس، کاملاً محدود است.

ب) هزینه‌های هدررفته نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم شما داشته باشد.

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۹)

۹۰- گزینهٔ «۳» *(کنکور سراسری ۱۴۰۳- نوبت اول اردیبهشت ماه)*

الف) هزینهٔ فرصت حرکت از نقطهٔ «ب» به نقطهٔ «الف» میزان دارویی است که داروخانه از خرید آن صرف نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری شامپو بخرد.

در نقطهٔ «ب» ۳۲۰۰ واحد دارو و در نقطهٔ «الف» ۲۰۰۰ واحد دارو خریداری می‌شود؛ بنابراین هزینهٔ فرصت حرکت از نقطهٔ «ب» به نقطهٔ «الف»، ۱۲۰۰ واحد دارویی است $(۳,۲۰۰ - ۲,۰۰۰ = ۱,۲۰۰)$ که از خرید آن صرف نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینهٔ فرصت به ریال خواسته شده است و نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف نظر کرده‌ایم؛ در نتیجه:

ارزش هزینهٔ فرصت = ارزش هر واحد کالا × تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف نظر شده

$= (۳,۲۰۰ - ۲,۰۰۰) \times ۴۵۰۰ = ۱,۲۰۰ \times ۴,۵۰۰ = ۵,۴۰۰,۰۰۰$ تومان

$= ۵,۴۰۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۵۴,۰۰۰,۰۰۰$ ریال

ب) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهندهٔ مقدار کالای دارو و شامپو است که داروخانه می‌تواند با بودجهٔ مشخص ۱۸ میلیون تومان بخرد، بنابراین:

$۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = (۳,۲۰۰ \times ۴,۵۰۰) + (x \times ۶,۰۰۰)$

$\Rightarrow ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۴,۴۰۰,۰۰۰ + (x \times ۶,۰۰۰)$

$\Rightarrow ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۴,۴۰۰,۰۰۰ = x \times ۶,۰۰۰$

$۳,۶۰۰,۰۰۰ = x \times ۶,۰۰۰ \Rightarrow x = \frac{۳,۶۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰} = ۶۰۰$ واحد

(اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

پاسخنامه

دهم علوم و معارف اسلامی

ترانج بوک
تلاشی در مسیر موفقیت

۱۵ آبان ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ – بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۱)

۹۱- گزینهٔ «۲» *(زهرا قصری)*

«اِرْحَمْ»: رحم کن (فعل امر) (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «مَنْ»: کسی‌که، به کسی‌که، آن که / «فی الأرْضِ»: در زمین / «یَرْحَمْکَ»: رحم کند (رد گزینه‌های «۱ و ۴») / «مَنْ فی السَّماءِ»: کسی که در آسمان است. (رد گزینهٔ «۱»)

نکته: هرگاه ابتدا، یک فعل امر یا نهی بیاید و بعد در ادامهٔ جمله یک فعل مضارع بیاید، آن فعل مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۲- گزینهٔ «۲» *(مرتضی کاظم‌شیرودی)*

«کانَت...حَدَّثَتْ»: صحبت کرده بود (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «والِدة سمیّة»: مادر سمیه / «إبنَتها»: دخترش (رد گزینهٔ «۳») / «بعدَ إنتِهاءِ الدّوام المَدرَسیّ»: پس از پایان ساعت کار مدرسه (رد گزینهٔ «۴») / «عن أهمّیّة»: دربارهٔ اهمیت / «إطفاء المِصباحِ و المُکَیِّفات»: خاموش کردن چراغ و کولرها (رد گزینه‌های «۱ و ۴»)

نکته: «کان + فعل ماضی» به صورت ماضی بعید ترجمه می‌شود.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۳- گزینهٔ «۳» *(محمدرضا فخاریان)*

«عِندَما»: هنگامی‌که، آنگاه که / «سَمِعت»: شنید (رد گزینهٔ «۴») / «صوت المُکَیِّف»: صدای کولر / «مِن إحدی حجراتِ المدرسة»: از یکی از اتاق‌های مدرسه (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «ظَنَّت أنّ»: گمان کرد که، پنداشت که / «بعض المدرسین»: برخی از معلمان / «کانوا یَنتظرونَ»: منتظر می‌ماندند (رد گزینه‌های «۲ و ۴») / «أن تکونَ حُجُراتُ المَدرَسَة مُغلَقَةً»: که اتاق‌های مدرسه بسته باشند (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

نکته: «کان + فعل مضارع» به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۴- گزینهٔ «۴» *(محمدرضا سوری)*

«یَعمَلن»: عمل می‌کنند (کان... + مضارع: ماضی استمراری) / «یشعُرنَ بـ...»: احساس ... می‌کنند / «مُواطناتٍ»: هموطنان

ترجمهٔ درست سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: برای دنیایت چنان کار کن گویی تو همیشه زندگی می‌کنی.

گزینهٔ «۲»: محبوب‌ترینِ بندگان نزد خدا، کسی است که در گفتارش بسیار راستگو باشد.

گزینهٔ «۳»: بعضی از معلّمان منتظر می‌ماندند که مدرسه از دانش‌آموزان خالی شود.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۵- گزینهٔ «۱» *(امیرعلی فردین)*

در صورت سؤال، عبارت «این دانش‌آموزان: هؤلاء الطلّاب / هؤلاء الطّالباتُ»؛ اسم اشارهٔ «هؤلاء» برای اشاره به جمع انسان مذکر و مؤنث، مشترک به‌کار می‌رود و چون با اسمِ «ال» دار آمده به شکل مفرد «این» ترجمه شده است، پس گزینهٔ «۴» حذف می‌شود و فعل طبق اسم قبل از خود می‌آید. در صورت سؤال، فعل «عمل می‌کنند» اگر جمع مذکر باشد «یَعمَلونَ» و اگر جمع مؤنث باشد «یَعمَلنَ» است که این موضوع در همهٔ گزینه‌ها رعایت شده است. برای عدد اصلی «چهار: أربع» معدود به صورت جمع می‌آید، ولی در گزینه‌های «۲ و ۳» معدود به صورت مفرد «حِصَّةً» آمده است و این گزینه‌ها نیز رد می‌شوند.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۶- گزینهٔ «۳» *(زهرا قصری)*

بَیْع ≠ شِراء / فروش ≠ خرید

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: ارزان ≠ گران / کوشا = کوشا

گزینهٔ «۲»: آغاز ≠ پایان / روشنایی = روشنایی

گزینهٔ «۴»: زشت ≠ زیبا / خوابید = خوابید

(واژگان، صفحهٔ ۴)

۹۷- گزینهٔ «۳» *(رضا مهدی‌زاده)*

«بهترین سخن آن است که کوتاه و مختصر باشد.» که به «پرهیز از اطناب و زیاده‌گویی» اشاره دارد.

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: به آنچه گفته است بنگر و به آن که گفته است ننگر. (مفهوم: سنجش سخن، نه گوینده)

گزینهٔ «۲»: هر سخن جایگاهی دارد و هر نکته‌ای مکانی مناسب. (مفهوم: سخن گفتن در جای مناسب)

گزینهٔ «۴»: دانشمندِ بدون عمل، مانند درختی بدون میوه است. (مفهوم: علم بدون عمل بی‌فایده است.)

(مفهوم، ترکیبی)

۹۸- گزینهٔ «۲» *(حسین جعفری‌نژاد)*

«رُسُل»: جمع مکسر «رسول» / «البَیِّنات»: جمع مؤنث سالم

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «الأبیات»: جمع مکسر «البیت» است.

گزینهٔ «۳»: «أصوات»: جمع مکسر «صَوت» / «الطُّیور»: جمع مکسر «طَیر»

گزینهٔ «۴»: «الدُّرَر»: جمع مکسر «الدُّرّ» / «الأحجار»: جمع مکسر «الحَجَر»

نکته: «ات» در پایان یک اسم زمانی نشان‌دهندهٔ جمع مؤنث سالم است که برای آن اسم، زائد باشد؛ (مانند «شَجَرات») اما اگر «ات» پایان یک اسم، زائد نباشد و جزئی از حروف اصلی اسم مدنظر باشد دیگر جمع مؤنث سالم نیست بلکه معمولاً جمع مکسر است؛ (مانند «أوقات، أصوات و أبیات» که به‌ترتیب جمع مکسر برای «وَقت، صَوت و بَیت» می‌باشند).

(قواعد، مشابه جدول صفحهٔ ۸)

۹۹- گزینهٔ «۴» *(محمدرضا فخاریان)*

«أخطر» مضاف و «الامراض» مضاف‌الیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: «صفة انسانیّة» ترکیب وصفی است. گزینهٔ «۲»: «العلماء المسلمون»، «کتباً مفیدة» و «العصور الماضیة» ترکیب وصفی هستند.

گزینهٔ «۳»: «المکتبة العامّة» ترکیب وصفی است.

(قواعد، ترکیبی)

۱۰۰- گزینهٔ «۳» *(هیمن زندی)*

در گزینهٔ «۳»، فعل «یتکلّم» مفرد مذکّر غائب است که به «کلّ واحد منهم» برمی‌گردد و کاملاً صحیح است. (ترجمهٔ عبارت: دوستانی دارم که هر یک از آن‌ها، به‌خوبی به زبان عربی صحبت می‌کند!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «لا تُضیّعن» فعل جمع مؤنّث مخاطب است، درحالی که با توجه به «اولئک النّساء» فعل غائب موردنیاز است: لا یُضیِّعنَ

گزینهٔ «۲»: «لا تُشجّع» فعل نهی از صیغهٔ مفرد مذکّر مخاطب است، درحالی که با توجه به «یا بنتی» فعل مؤنّث موردنیاز است: لا تُشجّعی

گزینهٔ «۴»: «أمطرت» فعل ماضی است، اما با توجه به قید زمانی «غداً» (فردا) فعل آینده باید بیاید: سَتُمطرُ (سَوف تُمطرُ)

(قواعد، صفحهٔ ۲۱)

تاریخ اسلام (۱)

۱۰۱- گزینهٔ «۳» *(علیرضا آزادی‌زاده)*

در نظام ساسانی، مردم به چهار دسته تقسیم می‌شدند: روحانیان، جنگجویان، مستخدمین ادارات، تودهٔ ملت

(جهان باستان در آستانهٔ بعثت، مشابه پرسش نمونهٔ ۱، صفحهٔ ۱۹)

۱۰۲- گزینهٔ «۳» *(مهدی یوسف‌زاده)*

در آغاز، ساسانیان نسبت به ورود دیگر ادیان همچون مسیحیت، بودایی و صابئین به ایران، چندان حساس نبودند، اما رفته رفته در این باره موضع گرفتند. گفتنی است، تلاش رومیان برای تبلیغ و ترویج مسیحیت و رقابت دولت ساسانی با دولت روم و همچنین فشار روحانیون زرتشتی موجب بروز این حساسیت شد.

(جهان باستان در آستانهٔ بعثت، صفحهٔ ۲۰)

۱۰۳- گزینهٔ «۳» *(علیرضا آزادی‌زاده)*

تشریح موارد:

ب) آخرین پادشاه ساسانی، یزدگرد سوم بود که در دورهٔ پادشاهی او، ایران با حملهٔ اعراب مسلمان مواجه شد.

د) دعوت جهانی به اسلام توسط رسول خدا (ص) با پادشاهی خسروپرویز (نوهٔ انوشیروان) مصادف بود؛ اما ولادت ایشان با دورهٔ سلطنت خسرو انوشیروان هم‌زمان بود.

(جهان باستان در آستانهٔ بعثت، صفحه‌های ۱۸ و ۲۱)

۱۰۴- گزینهٔ «۴» *(مهدی یوسف‌زاده)*

صورت سؤال از شما می‌خواهد تحلیلی را بیابید که نادرست باشد. برای این کار، باید پیامدِ رویدادِ ۳۱۲م. را با وضعیتِ گزارش‌شده در قرن ششم مقایسه کنید.

در قرن ششم (حدود ۳ قرن پس از رسمیت)، دین مسیحیت گرفتار وضعیت نابهنجاری شده بود و روحانیونِ دنیاطلب، تعالیمِ آن را تحریف کرده بودند. این یعنی رسمیتِ ۳۱۲م. نتوانست جلوی تحریف‌های بعدی را بگیرد. بنابراین، تحلیل گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» که به این نکته اذعان دارند که رسمیت، مانعِ تحریفِ بعدی نشد، همگی درست هستند.

تحلیلِ نادرست (گزینهٔ «۴»): این گزینه ادعا می‌کند که رسمیتِ ۳۱۲م. تمامِ زمینه‌های تحریف را از میان برد و تا قرن دهم هیچ نابسامانی رخ نداد. درحالی‌که چنین نبوده است.

(جهان باستان در آستانهٔ بعثت، صفحهٔ ۲۳)

۱۰۵- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عزیزی)*

در سدهٔ ششم میلادی، فردی به نام ذونَواس، پادشاه حمیریان در یمن شد و پس از گرایش به یهودیت، به آزار و شکنجهٔ مسیحیان اقدام کرد. به دستور وی، گودال‌هایی از آتش فراهم شد و مسیحیانی که حاضر به ترک آیین خود نبودند به درون آتش انداخته می‌شدند. اقدام ذونواس موجب شد که حکومت مسیحی حبشه، شخصاً یا به اشاره ژوستی نین -امپراتور روم شرقی- سپاهی به یمن اعزام کند که به شکست و کشته شدن ذونواس انجامید و سراسر منطقه به دست حبشیان افتاد.

پس از سالیانی، حمیریان یمن که از حکومت حبشیان بر خود خشنود نبودند، از خسرو انوشیروان یاری طلبیدند و او نیز، سرداری به نام «وَهرِزْدیلمی» را به همراه سپاهی به یمن فرستاد و یمن به دست ایرانیان افتاد.

(جهان باستان در آستانهٔ بعثت، مشابه پرسش نمونهٔ ۶، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۰۶- گزینهٔ «۱» *(فاطمه عزیزی)*

رودهای فرات و عاصی در خارج از شبه جزیرهٔ عربستان هستند؛ فرات در عراق و عاصی در سوریهٔ کنونی. این دو رود هنگام نزدیک شدن به هم در بلندی‌های سرزمین شام، مرزی آبی را پدید می‌آورند که سبب شده است برخی نام جزیرةالعرب را برای این شبه جزیره برگزینند.

(شبه‌جزیرهٔ عربستان (قبل از اسلام)، صفحهٔ ۲۵)

۱۰۷- گزینهٔ «۳» *(فاطمه عزیزی)*

تشریح عبارات نادرست:

ب) عرب‌های جنوب به عرب عاربه یا قحطانی و عرب‌های ساکن مکه و اطراف آن به عرب مستعربه یا عدنانی معروف بوده‌اند.

د) مردمان این سرزمین، به دو شکل شهرنشین و بیابان‌نشین زندگی می‌کردند. شهرنشینی در بخش جنوب رواج بیشتر داشت و در بخش‌های مرکزی نیز به علت وجود زمینه‌های دینی یا طبیعی، شهرهایی همچون مکه، طائف و یثرب پدید آمده بود.

(شبه‌جزیرهٔ عربستان (قبل از اسلام)، صفحهٔ ۲۶)

۱۰۸- گزینهٔ «۴» *(فاطمه عزیزی)*

عرب‌های ساکن مکه، راه تجارت را در پیش گرفته بودند؛ به هیچ وجه، امکان زراعت در این شهر وجود نداشت.

(شبه‌جزیرهٔ عربستان (قبل از اسلام)، مشابه پرسش نمونهٔ ۱، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۰۹- گزینهٔ «۱» *(فاطمه عزیزی)*

تشریح عبارات نادرست:

الف) در خانواده‌ها، مردسالاری حاکم بود و زنان حتی در ابتدایی‌ترین امور، حق اظهارنظر نداشتند.

ب) در عصر جاهلی، کسانی بودند که از اساس خدا را قبول نداشتند که از آنان با عنوان دهریون یاد می‌شود.

(شبه‌جزیرهٔ عربستان (قبل از اسلام)، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۱۰- گزینهٔ «۲» *(فاطمه عزیزی)*

تشریح عبارات نادرست:

ـ از مهم‌ترین دولت‌ها، دولت سَبَئیان است که در قرآن کریم نیز سوره‌ای به این نام آمده است.

ـ قصر غُمْدان که از بقایای حکومت حمیریان است و با بیست طبقه، از شگفتی‌های ساختهٔ دست بشر بوده است.

ـ در مناطق بیابانی و خشک، جمعیت به صورت پراکنده و غیرمتمرکز حضور داشت.

(شبه‌جزیرهٔ عربستان (قبل از اسلام)، صفحهٔ ۳۰)

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفترچهٔ پاسخ

عمومی دهم

(رشتهٔ انسانی)

۱۵ آبان ماه ۱۴۰۵

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شمارهٔ سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۱۰	۲۱۰-۲۰۱	۱۰
دین و زندگی (۱)	۱۰	۲۲۰-۲۱۱	۱۰
زبان انگلیسی (۱)	۲۰	۲۴۰-۲۲۱	۲۰
جمع دروس عمومی	۴۰	ـــــ	۴۰

طراحان

فارسی (۱)	حسن افتاده- حسین پرهیزگار- سعید جعفری- ریحانه سادات طباطبایی- ابوالفضل عباس‌زاده- حمیدرضا کرمی- محسن فدایی- الهام محمدی
دین و زندگی (۱)	فردین سماقی- یاسین ساعدی- مرتضی محسنی‌کبیر
زبان انگلیسی (۱)	رحمت‌اله استیری- محمد حسینی‌مهر- آرمین رحمانی- مانی صفائی- بیتا قربان‌پور

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	ریحانه سادات طباطبائی	الهام محمدی	نازنین‌فاطمه حاجیلوصفازاده	الناز معتمدی- مهشید سعیدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدی	محمدفرحان فخاریان	محمدرضا صادقی‌مقدم	محمدصدرا پنجه‌پور- محمدحسن سعیدی
دین و زندگی (۱) (اقلیت)	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	ـــــ	ـــــ
زبان انگلیسی (۱)	بیتا قربان‌پور	طاها اصغریان- صدف مبصّر	آترین صبا	سپهر اشتیاقی- علیرضا رمضان‌زاده

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	فاطمه علی‌یاری
ناظر چاپ	سوران نعیمی

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۶۶۴۳-۰۲۱

فارسی (۱)

۲۰۱- گزینهٔ «۴» *(سعید جعفری)*

موارد نادرست:

«عمارت کردن: آباد کردن / خوف: ترس / مولع: آزمند»

(لغت، ترکیبی)

۲۰۲- گزینهٔ «۲» *(ریحانه‌سادات طباطبایی)*

املای صحیح کلمات به‌ترتیب «محالی ـ ضایع ـ قرابت ـ مستغنی» است.

(املا، صفحهٔ ۱۸)

۲۰۳- گزینهٔ «۴» *(حسین پرهیزگار- سبزوار)*

در این عبارت سه فعل وجود دارد: «مباش ـ بده ـ دهد»

«داد» در عبارات «داد از خویشتن ...» «اسم» است به معنی «انصاف و عدالت»، نه فعل.

(دستور زبان، صفحهٔ ۱۸)

۲۰۴- گزینهٔ «۳» *(الهام محمدی)*

ساختمان گروه اسمی: غبطهٔ بزرگ زندگانی: غبطه (هسته)، بزرگ (صفت)، زندگانی (مضاف‌الیه)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: لبان ارادهٔ تو: لبان (هسته)، اراده (مضاف‌الیه)، تو (مضافه‌الیه)

گزینهٔ «۲»: نماز صبح شهادت: نماز (هسته)، صبح (مضاف‌الیه)، شهادت (مضاف‌الیه)

گزینهٔ «۴»: آیینه‌دار نجابتت: آیینه‌دار (هسته)، نجابت (مضاف‌الیه)، ـَ ت (مضاف‌الیه)

(دستور زبان فارسی، صفحهٔ ۲۴)

۲۰۵- گزینهٔ «۳» *(ریحانه‌سادات طباطبایی)*

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: نقش کلمهٔ مشخص شده، فعل است.

گزینهٔ «۲»: نقش کلمهٔ مشخص‌شده، مضاف‌الیه است.

گزینهٔ «۴»:نقش کلمهٔ مشخص‌شده، مفعول است.

(دستور زبان، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۰۶- گزینهٔ «۴» *(حمیدرضا کرمی)*

ننگ و ننگ: تکرار

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: از جای شدن: کنایه از «از کوره دررفتن»

گزینهٔ «۲»: تلمیح به حدیث «حاسِبوا قَبْلَ أن تُحاسَبوا» (به حساب خودتان رسیدگی کنید پیش از این‌که به حساب شما رسیدگی شود.)

گزینهٔ «۳»: غم و شادی: تضاد

(آرایه‌های ادبی، صفحهٔ ۱۸)

۲۰۷- گزینهٔ «۱» *(محسن فدایی- شیراز)*

«د»: «درختان را دوست دارم/ که به احترام تو قیام کرده‌اند» آرایه‌های «حسن تعلیل و تشخیص» دارد.

«ب»: چو سرو از راستی برزد علم را / ندید اندر جهان تاراج غم را «حسن تعلیل و تشخیص» دارد.

«ج»: در ترکیب «آیینهٔ صبح»، «صبح» به «آیینه» تشبیه شده است.

«الف»: واژه‌های «در و سر» جناس دارند.

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۵)

۲۰۸- گزینهٔ «۲» *(حسن افتاده- تبریز)*

ترتیب صحیح آثار ذکرشده در صورت سؤال، به ترتیب در گزینهٔ «۲» آمده است.

«گوشوارهٔ عرش» از «سیدعلی موسوی گرمارودی»/ «قابوس‌نامه» از عنصرالمعالی کیکاووس/ «سیاست‌نامه» از خواجه نظام الملک توسی

(تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۰۹- گزینهٔ «۴» *(ابوالفضل عباس‌زاده)*

مفهوم مشترک حدیث صورت سوال و گزینهٔ «۴»: «ارزش هر جای و جایگاهی، به کسی است که در آن قرار گرفته است»

(مفهوم، ترکیبی)

۲۱۰- گزینهٔ «۱» *(ریحانه‌سادات طباطبایی)*

این عبارت به معنی (طلوع خورشید و فرارسیدن صبح) است.

(مفهوم، صفحهٔ ۲۱)

دین و زندگی (۱)

۲۱۱- گزینهٔ «۴» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

عاملی در وجود انسان هست که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان می‌دهد، اگر انسان به گناه آلوده شود، خود را سرزنش می‌کند و در اندیشهٔ جبران آن برمی‌آید. قرآن کریم، این حالت درونی را «نفس لوّامه»، یعنی نفس «سرزنشگر»، نامیده و به آن سوگند خورده است: ««وَ لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ: و سوگند به نفس ملامت‌کننده». وجدان است که با محکمه‌اش، انسان را از راحت‌طلبی‌های حیوانی بازمی دارد.

نکته: عقل، با دوراندیشی، ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند.

(قدرت پرواز، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

تلاشت تا دو مسیر موفقیت

۲۱۲- گزینهٔ «۲» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

خداوند، ما را صاحب اراده آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما معرفی کرد تا با تشخیص خود راه رستگاری را «برگزینیم» و از شقاوت دوری کنیم. در آیهٔ ۳ سورهٔ انسان می‌خوانیم: «إِنّا هَدَیْنَاهُ السَّبِیلَ إِمّا شَاکِراً وَ إِمّا کَفُوراً: ما راه را به او نشان دادیم یا سپاسگزار خواهد بود و یا ناسپاس.»

(قدرت پرواز، صفحهٔ ۱۴)

۲۱۳- گزینهٔ «۴» *(فردین سماقی)*

تشریح گزینهٔ نادرست:

تفاوت انسان و حیوان در «بُعد روحی و انسانی» اوست که مفاهیمی مثل آزادگی و عدالت را درک می‌کند، نه صرفاً توانایی تولید غذا. اگر انسان فقط به فکر بهترخوردن و خوابیدن باشد، از حیوان پایین‌تر است.

(قدرت پرواز، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۱۴- گزینهٔ «۱» *(یاسین ساعدی)*

خدای متعال، شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود ما قرار داد، تا به خیر و نیکی روآوریم و از گناه و زشتی بپرهیزیم. این موضوع در آیات ۷ و ۸ سورهٔ شمس «وَ نَفْسٍ وَ مَا سَوّاها فَأَلهمها فُجورها و تقواها: سوگند به نفس و آن که سامانش داد. آن گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد»، تجلّی دارد.

(قدرت پرواز، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۲۱۵- گزینهٔ «۴» *(فردین سماقی)*

حضرت یوسف (ع) در راستای اثبات پاکدامنی خود آنگاه که در مقابل پادشاه مصر قرار گرفت، فرمود «إِنَّ النَّفْسَ لَأَمّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلّا مَا رَحِمَ رَبِّی: همانا که نفس به‌شدّت آدمی را به بدی فرا می‌خواند مگر اینکه خدا او را مورد لطف قرار دهد.»

(قدرت پرواز، صفحهٔ ۱۹)

۲۱۶- گزینهٔ «۱» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

بُعد روحانی انسان، فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند و اگر به فضیلت‌ها آراسته شد (مزیّن شود)، مقرّب درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود و اگر به رذیلت‌ها تن داد، تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

(فور حقیقی، صفحهٔ ۲۸)

۲۱۷- گزینهٔ «۴» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

از دلایل اثبات وجود بُعد روحانی، ثابت‌بودن «خود» است و بر این اساس اگرچه با گذشت حدود هفت سال، تمام عناصر بدن عوض می‌شود و سلول‌های کهنه، می‌میرند و سلول‌های جدید جای آن‌ها را می‌گیرند، اما حقیقت وجود انسان در طول این سال‌ها ثابت است.

(فور حقیقی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۲۱۸- گزینهٔ «۱» *(یاسین ساعدی)*

ما غیر از بعد جسمانی، بعد دیگری داریم که در فرهنگ دینی، از آن به «روح» تعبیر شده است. همین بعد است که به ما توانایی «انتخاب» و «تصمیم‌گیری» می‌دهد.

(فور حقیقی، صفحه ۲۸)

۲۱۹- گزینهٔ «۳» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر، بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد.

(فور حقیقی، صفحه ۲۵)

۲۲۰- گزینهٔ «۳» *(یاسین ساعدی)*

انسان در بعضی از خواب‌ها که به آن «رؤیای صادقه» می‌گویند، از ظرف زمان و مکان خود خارج می‌شود و به زمانی در گذشته یا در آینده می‌رود، درحالی‌که جسم او در رختخواب است و چشم و گوش او چیزی نمی‌بیند و نمی‌شنود. نمونه‌ای از رؤیای صادقه را قرآن در ماجرای حضرت یوسف (ع) ذکر نموده است.

از سوی دیگر، دربارهٔ خواب عزیز مصر که در آیهٔ ۴۳ سورهٔ یوسف آمده است، از جهت «قابل تعبیربودن» با خواب حضرت یوسف (ع) و دلیل آشفتگی آن می‌توان گفت که با توجه به قرائن، خواب عزیز مصر در زمرهٔ رؤیاهای صادقه نبوده و لذا دچار آشفتگی است؛ درحالی‌که خواب حضرت یوسف (ع)، مصداق کامل رؤیای صادقه و خارج از زمانِ حال است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ «۱» نادرست است؛ زیرا خواب عزیز مصر «بی‌اساس مطلق» نبود و تعبیرپذیر بود، ولی آشفتگی داشت.

گزینهٔ «۲» نادرست است؛ زیرا هر دو خواب، از یک جنس نبودند و خواب عزیز مصر، رؤیای صادقه معرفی نشده است.

گزینهٔ «۴» نادرست است؛ زیرا عبارت «رؤیای آشفته» مستقیماً ذکر نشده و حوادث روزمره به‌عنوان منشأ این خواب مطرح نشده است.

(فور حقیقی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

زبان انگلیسی (۱)

۲۲۱- گزینهٔ «۳» *(محمد حسینی‌مهر)*

نکتهٔ مهم درسی:

دقت کنید که مفهوم تست دربارهٔ یک «تصمیم آنی و بدون فکر قبلی» است، نه یک پیش‌بینی (رد گزینه‌های ۲ و ۴). با توجه به مفهوم «منفی» جمله، قطعاً نیاز به استفاده از شکل منفی فعل کمکی "will"، یعنی "won't" داریم (رد گزینهٔ ۱).

(گرامر)

۲۲۲- گزینهٔ «۱» *(محمد حسینی‌مهر)*

نکتهٔ مهم درسی:

قبل از اسمی که «قابل شمارش» می‌باشد، می‌بایستی از یک «حرف تعریف» استفاده کنیم (رد گزینهٔ ۴). با توجه به ضمیر "it" که در جملهٔ دوم آمده است و به یک اسم «مفرد» اشاره می‌کند، می‌بایستی از یک اسم «مفرد» در جای خالی استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(گرامر)

۲۲۳- گزینهٔ «۲» *(محمد حسینی‌مهر)*

نکتهٔ مهم درسی:

توجه کنید که در بخش اول جمله، گوینده برای اولین‌بار دربارهٔ اسم "hotel" صحبت می‌کند. در نتیجه، نیاز به حرف تعریف "a" داریم (رد گزینه‌های ۱ و ۴). در بخش دوم جمله، کلمهٔ "room" (اتاق) از قبل برای گوینده مشخص است و نیاز به استفاده از حرف تعریف "the" داریم (رد گزینهٔ ۳).

(گرامر)

۲۲۴- گزینهٔ «۲» *(مانی صفائی)*

ترجمهٔ جمله: «من سعی دارم انگلیسی یاد بگیرم چون فکر می‌کنم وقتی سفر کنم مفید خواهد بود.»

۱) ماندن ۲) یاد گرفتن

۳) از دست دادن ۴) گرفتن

(واژگان)

۲۲۵- گزینهٔ «۳» *(مانی صفائی)*

ترجمهٔ جمله: «یک برج بلند نزدیک خانهٔ من وجود دارد، و من می‌توانم آن را از پنجرهٔ اتاق خوابم ببینم.»

۱) خلبان ۲) شعر

۳) برج ۴) کشاورز

(واژگان)

۲۲۶- گزینهٔ «۲» *(مانی صفائی)*

ترجمهٔ جمله: «برادر کوچک من همیشه وقتی در حال مطالعه یا کار روی موضوع مهمی هستم، توجه مرا می‌خواهد.»

۱) درد ۲) توجه

۳) کوه ۴) خطر

(واژگان)

ترجمهٔ متن درک مطلب:

سفر به آسیا می‌تواند بسیار جذاب باشد، زیرا این قاره دارای فرهنگ‌ها، مناظر و سنت‌های متنوع زیادی است. یک مسافر می‌تواند در یک سفر واحد، از شهرهای پرجنب‌وجوش، روستاهای آرام، سواحل زیبا و بناهای باستانی دیدن کند. برای مثال، ژاپن به‌خاطر شهرهای مدرن و معابد سنتی‌اش شهرت دارد، در حالی که تایلند با سواحل و غذاهای خوشمزه‌اش گردشگران بسیاری را به‌خود جذب می‌کند. هر کشور ویژگی‌های منحصربه‌فردی دارد و از این رو، مسافران فرصت آشنایی با سبک‌های جدید زندگی را پیدا می‌کنند.

پیش از سفر، برنامه‌ریزی اهمیت زیادی دارد. مسافران باید وضعیت آب‌وهوا را بررسی کنند، چند واژهٔ کاربردی به زبان محلی بیاموزند و درباره آداب و رسوم محلی منطقه اطلاعات کسب کنند. همچنین لازم است بودجهٔ کافی تدارک ببینند و مدارک مهم خود را در مکانی امن نگهداری کنند. در طول سفر، امتحان‌کردن غذاهای محلی و گفت‌وگو با مردم بومی می‌تواند تجربهٔ سفر را جذاب‌تر سازد. علاوه بر این، مسافران باید به سنت‌های محلی احترام بگذارند و نظافت اماکن عمومی را رعایت کنند. با برنامه‌ریزی مناسب و ذهنی پذیرا، سفر به آسیا می‌تواند به تجربه‌ای به‌یادماندنی تبدیل شود.

۲۲۷- گزینهٔ «۲» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «ایدهٔ اصلی متن چیست؟»

«با آمادگی خوب سفر به آسیا می‌تواند لذت‌بخش باشد.»

(درک مطلب)

۲۲۸- گزینهٔ «۳» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «با توجه به متن، چه چیزی گردشگران بسیاری را به تایلند جذب می‌کند؟»

«سواحل و غذاهای خوش‌مزه‌اش»

(درک مطلب)

۲۲۹- گزینهٔ «۴» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «به کدام مورد به‌عنوان کاری که مسافران باید پیش از سفر انجام دهند اشاره نشده است؟»

«خریدن هدیه برای اهالی آن منطقه»

(درک مطلب)

۲۳۰- گزینهٔ «۳» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «با توجه به متن، چه چیزی می‌تواند تجربهٔ سفر را جالب‌تر کند؟»

«امتحان کردن غذای محلی و صحبت با بومی‌های منطقه»

(درک مطلب)

تبدیل نمونه سؤال‌های امتحانی به تست

۲۳۱- گزینهٔ «۳» *(محمد حسینی‌مهر)*

از ساختار "be going to do something" برای بیان «قصد و برنامه‌ای که از قبل پایه‌ریزی شده» استفاده می‌شود (رد سایر گزینه‌ها).

(گرامر)

۲۳۲- گزینهٔ «۱» *(محمد حسینی‌مهر)*

در بخش اول جمله، با توجه به اسم «جمع» "classmates" پس از جای خالی، باید از «ضمیر اشارهٔ جمع» که برای اشاره به موقعیت «نزدیک» است استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۲ و ۴»). در بخش دوم جمله، با توجه به اسم "people" که «جمع» می‌باشد، باید از «ضمیر اشارهٔ جمع» که برای اشاره به موقعیت «دور» است، استفاده کنیم. (رد گزینهٔ «۳»)

(گرامر)

۲۳۳- گزینهٔ «۲» *(محمد حسینی‌مهر)*

نکتهٔ مهم درسی:

توجه کنید که چون اسم "Iran" اسمی «خاص» است، باید از حرف «بزرگ» برای حرف اول آن استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). توجه کنید که کلمات "plains" و "forest" یک اسم «عام» هستند و نباید حرف اول آن‌ها «بزرگ» باشد (رد گزینه‌های «۳ و ۴»).

(گرامر)

۲۳۴- گزینهٔ «۱» *(مانی صفائی)*

ترجمهٔ جمله: «ما در حال برنامه‌ریزی برای یک سفر کوتاه به شیراز هستیم، زیرا می‌خواهیم خویشاوندان خود را ببینیم.»

۱) سفر ۲) ساختمان

۳) امتحان ۴) جنگل

(واژگان)

۲۳۵- گزینهٔ «۳» *(آرمین رحمانی)*

ترجمهٔ جمله: «شایان قبل از مدرسه صبحانهٔ مناسبی نخورد بنابراین بسیار گرسنه است.»

۱) نامنظم ۲) خشک

۳) مناسب ۴) شایع

(واژگان)

۲۳۶- گزینهٔ «۲» *(رحمت‌اله استیری)*

ترجمه جمله: «خواهر من وقتی در خانه تنهاست، از گوش‌دادن به موسیقی خیلی لذت می‌برد.»

۱) بازدید کردن ۲) لذت بردن

۳) آسیب دیدن ۴) محافظت کردن

(واژگان)

ترجمهٔ متن درک مطلب:

گورخر ایرانی حیوانی بزرگ‌جثه است. این حیوان شباهت زیادی به الاغ دارد، اما کمی بزرگ‌تر از آن است و در زمرهٔ گونه‌های در معرض خطر انقراض قرار دارد. می‌توانید این حیوان را در دشت‌های ایران پیدا کنید. توران زیستگاه طبیعی گورخر ایرانی است. طول عمر این حیوان می‌تواند به ۴۰ سال برسد. امروزه تنها حدود ۵۰۰ رأس از این گورخرها باقی مانده‌اند، زیرا انسان‌ها با تخریب زیستگاه‌های طبیعی آن‌ها، این مناطق را به جاده و زمین‌های کشاورزی تبدیل می‌کنند. بعد از این گورخرها به مناطق جدید مهاجرت می‌کنند. اما در آنجا غذای کافی نمی‌یابند. در برخی مناطق، گاوها و گوسفندان گیاهان دشت‌ها را از بین می‌برند و غذایی برای گورخرها باقی نمی‌گذارد؛ در نتیجه، شماری از آن‌ها بر اثر گرسنگی تلف می‌شوند. اگرچه گرگ‌ها و پلنگ‌ها شکارچیان طبیعی گورخر ایرانی محسوب می‌شوند، اما بیشترین تلفات این حیوانات نه به دست این درندگان، بلکه توسط انسان‌ها رقم می‌خورد.

۲۳۷- گزینهٔ «۲» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «دلیل اصلی این‌که گورخر ایرانی در خطر انقراض قرار دارد، چیست؟»

«انسان‌ها در حال نابودکردن زیستگاه طبیعی آن هستند.»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینهٔ «۱» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «چرا برخی گورخرهای ایرانی از گرسنگی می‌میرند؟»

«دیگر حیوانات گیاهانی را می‌خورند که گورخرها به‌عنوان غذا لازم دارند.»

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینهٔ «۳» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «کلمهٔ "them" که زیر آن خط کشیده است به کدام مورد اشاره دارد؟»

«زیستگاه‌های طبیعی»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینهٔ «۳» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ سوال: «کدام مورد با توجه به متن درست است؟»

«گورخر ایرانی می‌تواند تا چهل سال زندگی کند.»

(درک مطلب)